

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Talotekniikkaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asuinrakennusten energia-avustuksista vuosille 2026–2027, johon jäljempänä viittaamme nimellä korjausavustus. Talotekniikkaliitto on talotekniikka-alalla toimivien yritysten yhteinen edunvalvonta- ja vaikuttamisjärjestö, jonka tärkeimpänä tehtävänä on edustaa taloteknisiä toimijoita elinkeinopoliittisissa ja teknisissä asioissa.

Yleiset huomiot

Asetuksen tavoitteena on parantaa rakennusten energiatehokkuutta säädösohjausta paremmalle tasolle vastaamaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä (EPBD) olevaa päästöttömän rakennuksen tasoa sekä lisätä uusiutuvan omavaraisen energian tuottamista ja käyttöä. Korjausrakentamisessa tavoitellaan niin sanottujen päästöttömien rakennusten määrän lisäämistä. Tavoitteena on myös tietopankki suunnitteluratkaisuihin, joilla energiatehokkuutta on parannettu. EPBD velvoittaa myös kohdistamaan energiatehokkuustoimia heikoimpaan 43 prosenttiin rakennuskannasta.

Korjausavustuksiin varataan yhteensä 110 miljoonaa euroa vuosille 2026–2027. Yhdymme Suomen Yrittäjien arvioon, jonka mukaan asuinrakennusten energia-avustusten myöntäminen ajoittuu tänä ja ensi vuonna tilanteeseen, jossa korjausrakentamisen suhdanne on vaikea. Korjausavustus on vaikean suhdannetilanteen vuoksi asuinrakennusten energiatehokkuuden kehittämisen lisäksi myös elinkeinopoliittisesti perusteltu toimenpide.

Avustuskauden kesto

Asetuksen soveltamisalassa 1 §:ssä pidämme tärkeänä, että korjausavustus suunnataan asuinrakennuksiin korjaushankkeiden yhteydessä tai erillisinä toimenpiteinä tehtäviin rakennuksen energiatehokkuutta merkittävästi parantaviin toimenpiteisiin. Esitämme Rakennusteollisuus RT:n tavoin, että pykälässä määriteltäisiin avustuksen hakuaika, joka olisi vuoden 2027 loppuun saakka tai kunnes valtionavustus on käytetty loppuun.

Esityksen mukaan säädettävä korjausavustus jakautuisi vain kahdelle vuodelle. Tämä on ongelmallista, sillä asunto-osakeyhtiöiden päätöksenteko on verrattain hidasta. Suurimmassa osassa suomalaisista taloyhtiöissä yhtiökokoukset vuoden 2026 osalta on jo pidetty, jolloin seuraavat taloyhtiöiden yhtiökokoukset järjestetään keväällä 2027. Verrattain lyhyt avustuskauti voi heikentää asunto-osakeyhtiöiden mahdollisuutta toteuttaa useampia ja perusteellisia energiatehokkuustoimenpiteitä. Avustuskauden pidentäminen mahdollistaisi paremmin laajojen energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttamisen osissa, mikä helpottaisi erityisesti heikommassa taloudellisessa asemassa olevien asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa.

Energiatehokkuuden parantamisen vaatimustaso ja sen vaikutus

Yhdymme Rakennusteollisuus RT:n esitykseen, jonka mukaan korjausavustuksen pitäisi mahdollistaa nyt ehdotettua laajemmin yksittäiset energiatehokkuuden parantamisen toimenpiteet, joita voidaan käynnistää nopeasti. RT:n arvion mukaan korjausavustus kohdistuisi silloin samalla myös niihin asuinrakennuksiin, jotka eivät juuri nyt ole peruskorjausvaiheessa tai joille isomman rahoitussumman lainansaanti on vaikeaa.

Arvioimme, että asetuksessa esitetyt määritelmät sulkevat pois merkittävän osan yksittäisistä energiatehokkuustoimista. Osa taloyhtiöistä ei todennäköisesti kykene toteuttamaan asetuksessa avustusehdoksi määriteltyä kokonaisvaltaista hanketta, jonka seurauksena E-luvussa mitattava energiatehokkuuden vertailuarvo paranee 10 prosenttia. Tämä vaatimus vähentää päätöksentekoon kykenevien taloyhtiöiden määrää. Pidämme tärkeänä, että korjausavustuksen vaikutus työllisyyteen ja energiatehokkuuden kehittämiseen olisi mahdollisimman laaja ja kattava.

Huomioimme, että asetuksen taustamuistiossa luetellaan erilaisia toimenpiteitä ja niille ehdotettuja avustettavien kustannusten osuutta. Sivulla 17 esitetty luettelo sisältää useita energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, jotka ovat kokoluokaltaan kohtuullisia useille taloyhtiöille ilman raskasta päätöksenteko- ja suunnitteluhanketta.

Talotekniikkaliitto esittää Rakennusteollisuus RT:n tavoin, että avustuksia hallinnoiva valtion tukeman asuntorakentamisen keskus (VARKE) toimivaltaisena viranomaisena voi soveltaa taustamuistiossa lueteltuja erillisiä hankkeita ja niiden avustusprosentteja ilman, että lakia

täydennettäisiin erillisellä asetuksella erillisten toimenpiteiden osalta. Lisäksi on syytä huomioida, että taustamuistiossa esitettyjen yksittäisten toimenpiteiden avustamisen tulee olla mahdollista myös ilman, että rakennuksen E-luvussa mitattava kokonaisenergiatehokkuus paranee 10 prosenttia.

Esitämme asetuksen 3 §:ään tehtäväksi uutta 2 momenttia luonnoksessa olevan 1 momentin jatkeeksi:

Avustusta voidaan lisäksi myöntää erillisiin energiatehokkuutta parantaviin toimenpiteisiin.

Esitämme muutettavaksi asetuksen 4 §:n kohtaa 2) siten, että myös erilliset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet otetaan huomioon:

2) avustushakemuksen yhteydessä toimitetaan selvityksen laatijan allekirjoittama selvitys toimenpiteistä sekä arvioituista kokonaiskustannuksista.

Avustuksen määrä, avustettavat kustannukset ja maksaminen

Edellä mainituista syistä Talotekniikkaliitto esittää asetuksen 6 §:n muutettavaksi seuraavaksi:

Avustuksen määrä on 4 000 euroa asuntoa kohden, kuitenkin enintään 50 prosenttia avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Erillisten energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden avustuksen määrä on 2 000 euroa asuntoa kohden, kuitenkin enintään 30 prosenttia avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista.

Esitämme muutoksia asetuksen 7 §:n kohtiin 2) ja 4). Kohdan 2) osalta on tarpeen tarkentaa avustus kattamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet niin järjestelmien kuin yksittäisten laitteidenkin osalta. Kohdan 4) osalta tarkennus on tarpeen teknologianeutraliteetin takaamiseksi ja kaikkien energiatehokkuutta lisäävien lämpöpumppuratkaisujen sisällyttämiseksi avustettavien kustannusten piiriin.

Esitämme asetuksen 7 § muutettaviksi kohdiksi 2) ja 4) seuraaviksi:

2) säätöön, tasapainotukseen ja ohjaukseen liittyvät toimenpiteet;

4) kaukolämpöön tai pääasiallisena lämmityslaitteena käytettävään lämpöpumppuratkaisuun siirtymiseen silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.

Asetuksen 8 §:n kohtaa 2§ on muutettava, jotta 3 § mahdollistetut yksittäiset energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet ovat maksatuskelpoisia. Esitämme kohdan 2) muutosta seuraavaksi:

2) osoittaa energiatehokkuuden parantumisen alueidenkäyttölain (132/1999) kumotun 117 g §:n 4 momentin nojalla laskennallisesta energiatehokkuuden vertailuluvusta korjaus- ja muutostöissä annettujen säännösten mukaisilla energiatehokkuutta koskevilla laskentaperiaatteilla tehdyillä vertailulukulaskelmilla tai vaihtoehtoisesti esittää selvityksen toteutetuista erillisistä energiatehokkuustoimenpiteistä.

Asetuksen voimaantulo

Korjausavustuksen käyttöönoton nopea aikataulu aiheuttanee ruuhkaa energiatehokkuustoimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Katsomme, että korjausavustuksen avustuskauden jatkaminen on perusteltua vähintään vuoteen 2028 tai mieluummin koko tulevan hallituskauden ajaksi.

Korjausavustuksen avustuskauden pidentäminen mahdollistaisi asunto-osakeyhtiöiden remonttien ja investointien jakautumisen tasaisemmin pidemmälle aikavälille, mikä loisi talotekniikka-alan urakoitsijoille pysyvämpää kysyntää, vahvistaisi parhaiten työllisyyttä ja kehittäisi mahdollisimman laajasti asuinrakennusten energiatehokkuutta.

Marko Utriainen

Talotekniikkaliiton ja Sähkö- ja teleurakoitsijat STUL ry:n toimitusjohtaja

Elo Simon
Talotekniikkaliitto